

DEVELOPING CURRICULUM DESIGN EXPERTISE THROUGH TEACHER DESIGN TEAMS

De ontwikkeling en invoering van curriculumvernieuwingen is een complex proces, wat niet vaak de beoogde veranderingen teweegbrengt. Om dit proces te bevorderen wordt vaak gepleit voor een actieve rol van de docent tijdens de vormgeving van de vernieuwing in de eigen school. Echter, wanneer docenten deze rol vervullen, blijkt dat ze niet over voldoende kennis en vaardigheden beschikken om curricula te ontwikkelen voor de eigen onderwijs context.

De benodigde kennis en vaardigheden voor het ontwikkelen van kwalitatief goede curricula wordt ontwerpexpertise genoemd en omvat o.a. de vakinhoudelijke en vakdidactische kennis en vaardigheden en curriculumontwerpexpertise. Curriculumontwerpexpertise bestaat uit de kennis en vaardigheden voor curriculumontwikkeling en om ontwerpuitdagingen aan te kunnen. De curriculumontwerpexpertise van docenten kan bevorderd worden door docenten actief deel te laten nemen aan DocentOntwikkelTeams (DOTs).

Binnen dit onderzoek hadden 15 DOTs (op het terrein van moderne vreemde talen in het voortgezet onderwijs) de taak om het Europees Referentiekader voor de Talen (ERK) te implementeren in de eigen schoolcontext. Gedurende een tweejarig traject ontwikkelen de DOTs taaltaken (leermiddelen), beoordelingsrubrics en visiedocumenten aansluitend bij het ERK en de schoolcontext. Tijdens dit traject ontvingen de DOTs ondersteuning van curriculumontwikkelaars van SLO, het nationaal expertisecentrum leerplanontwikkeling. Deze ondersteuning was afgestemd op de wensen en behoeften van de DOTs.

Het onderzoek had tot doel om de mogelijkheden te identificeren die DOTs bieden om de curriculumontwerpexpertise van docenten te bevorderen. Voor het beantwoorden van de hoofdvraag is een *mixed-method* aanpak gehanteerd, waarbij het uitvoeren van *case studies* centraal stond en daarnaast een longitudinaal onderzoek is uitgevoerd.

Op basis van de vier deelstudies kan geconcludeerd worden dat docentontwerpers worden geconfronteerd met verschillende ontwerpuitdagingen wanneer ze curriculummaterialen ontwikkelen. Om met de ontwerpuitdagingen, bijvoorbeeld over het maken van de curriculummaterialen en over het uitvoeren van ontwerpproessen, om te gaan dienen docenten kennis te maken met passende ontwerpstrategieën en het selecteren en toepassen van deze ontwerpstrategieën. Het werken in DOTs biedt verschillende mogelijkheden om de benodigde expertise te ontwikkelen. Zij worden dan in de gelegenheid gesteld om analyse-, ontwerp-, ontwikkel-, implementatie- en evaluatieactiviteiten uit te voeren en ervaren wat er allemaal nodig is om curriculummaterialen te ontwikkelen. Docenten leerden van het nemen van beslissingen over de curriculummaterialen en het ontwerpproces. Daarnaast leerden ze welke invloed de keuze hadden op het gebruik van de curriculummaterialen in de klas.

Vooraf de activiteiten waarin docentontwerpers gebruik maken van voorbeeldmaterialen, ervaringen delen over het ontwerpproces met docenten buiten het ontwerpteam en het evalueren en gebruiken van de curriculummaterialen in de lespraktijk lijken meer potentie te hebben om de curriculumontwerpexpertise van docenten te bevorderen.

Op basis van deze studie kan geconcludeerd worden dat de mogelijkheden om de curriculumontwerpexpertise van docenten te bevorderen nog niet optimaal benut worden. Om dit te

bereiken dienen docenten *just-in-time* ondersteuning te krijgen wanneer ze werken in DOTs. Deze ondersteuning dient de nadruk te leggen op activiteiten die nog niet standaard in het repertoire van docenten zitten, zoals de analyse- en evaluatieactiviteiten en het delen van de ervaringen met collega's buiten de DOTs. Daarnaast dient de ondersteuning afgestemd te zijn op de context (o.a. randvoorwaarden) waarbinnen de ondersteuning wordt aangeboden en dient de ondersteuning afgestemd te zijn op de ondersteuningsbehoefte, de verwachtingen van de docenten ten aanzien van de ondersteuningsstijl en de voortgang van het ontwerpproces van het DOT.